

Sygn. akt VIII Cz 553/13

POSTANOWIENIE

Dnia 25 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu VIII Wydział Cywilnym Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Katarzyna Borowy

po rozpoznaniu w dniu 25 października 2013 r. w Toruniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku wierzyciela (...) Banku (...) w P.

przeciwko dłużnikowi T. P.

w przedmiocie skargi na czynność komornika sądowego

na skutek zażalenia wierzyciela

od postanowienia Sądu Rejonowego w Toruniu

z dnia 22 lipca 2013 roku

sygn. akt XI Co 872/13

postanawia: oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 22 lipca 2013 r. Sąd Rejonowy w Toruniu (sygn. akt XI Co 872/13) umorzył postępowanie w przedmiocie skargi na czynności komornika oraz wniosku o zawieszenie postępowania egzekucyjnego (pkt I) oraz oddalił wnioski o wstrzymanie przyszłych czynności egzekucyjnych (pkt II). Jednocześnie zasądził od wierzyciela – (...) Banku (...) w P., na rzecz dłużnika – T. P. kwotę 100 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania skargowego.

W uzasadnieniu powyższego orzeczenia, Sąd I instancji w pierwszej kolejności wskazał, iż z informacji uzyskanych od Komornika wynikało, iż skarga dłużnika została uwzględniona, poprzez uchylenie zajęcia i zwrócenie zajętych środków pieniężnych. W związku z tym, sama skarga, jak również wniosek o jej zabezpieczenie oraz o zawieszenie postępowania egzekucyjnego do czasu jej rozpoznania stały się bezprzedmiotowe, dlatego zasadnym było w tym zakresie umorzenie postępowania. Jednocześnie Sąd wskazał, iż w niniejszej sprawie nie zaistniały żadne przesłanki uzasadniające nakazanie komornikowi wstrzymania się z przyszłymi czynnościami egzekucyjnymi na podstawie art. 822 k.p.c. – dłużnik bowiem nie wykazał, aby dopełnił swego obowiązku lub aby wierzyciel udzielił mu zwłoki. W związku z czym, w tym zakresie, wniosek podlegał oddaleniu. Orzeczenie o kosztach Sąd I instancji oparł na przepisie art. 770 k.p.c.

Powyższe orzeczenie zostało zaskarżone w części dotyczącej obciążenia kosztami postępowania skargowego przez wierzyciela (...) Bank (...) w P.. We wniesionym zażaleniu wskazał on, iż w złożonym u Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Toruniu Marka Gajdy wniosku o wszczęcie egzekucji, wskazał, iż winna ona być skierowana wyłącznie do udziału wynoszącego 1/2 części nieruchomości położonej w T. przy ul. (...), stanowiącego własność dłużnika. Po otrzymaniu zaś zawiadomienia o zajęciu wierzytelności z dnia 12.06.2013 r. udzielił informacji, iż powyższa czynności nie jest prawidłowa, gdyż odpowiedzialność dłużnika ma jedynie charakter rzeczowy. Tym

samym, z uwagi na to, że wierzyciel nie wnosił nigdy o zajęcie wierzytelności dłużnika z tytułu zwrotu wadium na licytację, nie było zasadnym obciążanie go kosztami postępowania skargowego. W związku z powyższym, wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w części zasądzającej od (...) Banku (...) w P. na rzecz dłużnika T. P. kwoty 100 złotych tytułem zwrotu dłużnikowi kosztów postępowania skargowego, a nadto o zasądzenie od dłużnika na rzecz wierzyciela zwrotu kosztów postępowania wywołanego wniesieniem niniejszego zażalenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności zaznaczyć należało, iż z racji swojego charakteru, postępowanie egzekucyjne, stanowi odrębny i w dużej mierze niezależny tryb procedowania, który w przyjętych na swoje potrzeby rozwiązaniach, uwzględnia istotę i naturę czynności zmierzających do wykonania orzeczenie sądowego, lub też innego tytułu egzekucyjnego. Przedmiotowe odmienności wynikają nie tylko ze wskazanych wyżej powodów, ale są również konsekwencją tego, iż w zasadzie głównym organem prowadzącym postępowanie nie jest sąd, lecz komornik, będący funkcjonariuszem publicznym. Mimo jednak powyższego, koniecznym w niektórych sytuacjach, zwłaszcza tych podejmowanych w ramach czynności sądowych, jest posiłkowanie się w odpowiednim zakresie uregulowaniami zawartymi w księdze pierwszej k.p.c. dotyczącej procesu, na co z resztą wprost zezwała art. 13 § 2 k.p.c.

Bezspornie rozwiązaniem autonomicznym i jednocześnie charakterystycznym wyłącznie dla postępowania egzekucyjnego, jest kwestia rozliczania kosztów poniesionych w trakcie jego prowadzenia, ustanowiona w art. 770 k.p.c. Już pierwsze zdanie przedmiotowego przepisu *expressis verbis* wskazuje, iż w miejsce występującej w procesie reguły rozstrzygnięcia o kosztach w zależności od wyniku sprawy (art. 98 i następnym k.p.c.) – obowiązuje zasada zwrotu przez dłużnika wierzycielowi kosztów celowych, tj. niezbędnych do celowego przeprowadzenia egzekucji. Nie wdając się w tym miejscu w szczegółowe rozważania dotyczące wykładni tej normy prawnej, zauważyć jedynie należy, iż powyższa regulacja jest wyrazem istoty postępowania egzekucyjnego, w którym wierzyciel, nie mogąc w dobrowolny sposób uzyskać należnego mu od dłużnika świadczenia, zmuszony jest podejmować odpowiednie czynności za pomocą państwowego organu. Skoro więc zachowanie dłużnika, uchylającego się od wykonania ciążącego na nim zobowiązania, spowodowało konieczność prowadzenia egzekucji, to tym samym jest on odpowiedzialny za wyniki z tego tytułu koszty. Jednakże powyższa regulacja nie ma charakteru kompleksowego. Nie tylko bowiem nie obejmuje swoim zasięgiem wszystkim mogących powstać sytuacji, ale nadto, nie uwzględnia różnic między postępowaniem egzekucyjnym prowadzonym przed komornikiem oraz przed sądem. O ile nie ulega wątpliwości, iż komornik obowiązany jest w postępowaniu egzekucyjnym stosować się do zasady wyrażonej w art. 770 zd. 1 k.p.c. i oceniać, czy określone koszty mieszczą się w kategorii niezbędnych do celowego przeprowadzenia egzekucji, o tyle Sąd, w ramach podejmowanych przez siebie czynności w toku przedmiotowego postępowania, winien, zgodnie z ugruntowanym w judykaturze i doktrynie poglądem, stosować odpowiednio przepisy o kosztach procesu zamieszczone w art. 98 i następnym k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. (zob. uchwała SN z 27.11.1986, III CZP 40/86, OSNCP 1987, nr 5-6, poz. 71, uchwała SN z 19.02.1996 r., III CZP 17/96, Palestra 1998, z. 7-8, s. 240). W szczególności, niniejsze winno mieć zastosowanie w toku rozpoznawania skargi na czynności komornika.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy w pierwszej kolejności podkreślić należało, iż skarga złożona przez dłużnika na czynność komornika, polegającą na zajęciu wierzytelności z tytułu zwrotu wadium, była w pełni zasadna. Powyższe nie tylko znajdowało odzwierciedlenie w uwzględnieniu jej przez samego komornika, ale nadto wynikało z zestawienia zaistniałego w sprawie stanu faktycznego z treścią obowiązujących przepisów. Komornik bowiem nie tylko był związany wskazanym przez wierzyciela sposobem egzekucji (art. 797 § 1 k.p.c. w zw. z art. 799 § 1 k.p.c.), a którym była wyłącznie egzekucja z udziału wynoszącego 1/2 części oznaczonej nieruchomości, ale nadto, już z samego postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu jasno wynikało, iż została ona ograniczona do wskazanego wyżej majątku. Tym samym, mimo charakteru ostatecznego rozstrzygnięcia polegającego na umorzeniu postępowania w przedmiocie skargi, nie ulegało wątpliwości, iż stroną wygrywającą, zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c., był skarżący. W związku z tym, zgodnie z regułą wyrażoną w powyższym przepisie, przeciwnik, którym w przypadku postępowania egzekucyjnego jest wierzyciel, zobligowany był do zwrócenia niezbędnych kosztów

postępowania skargowego. Powyższego nie mogły podważyć argumenty podnoszone przez skarżącego w zażaleniu. Co prawda, jak trafnie wskazał wierzyciel, a co zostało także wyżej wskazane, nieprawidłowość, skutkująca zasadnością wniesionej skargi, nie wynikała w żadnej mierze z działania (...) Banku (...) w P., lecz była wyłącznie skutkiem wadliwych czynności komornika. Powyższe jednakże nie mogło skutkować nieobarczeniem wierzyciela kosztami postępowania należnymi od strony przegrywającej. Przede wszystkim zauważyć należało, iż komornik nie jest stroną postępowania egzekucyjnego, nawet w przypadku wniesienia skargi na podejmowane przez niego czynności. Tym samym, nawet w przypadku ustalenia, iż zakwestionowana czynność wynikała wyłącznie z jego winy, nie można uznać go za stronę przegrywającą postępowanie uregulowane w art. 767 i następnym k.p.c. Ponadto komornik, z racji pełnionej funkcji, w rzeczywistości działa w imieniu i na rzecz wierzyciela, podejmowane przez niego czynności mają bowiem na celu wyegzekwowanie świadczenia, które następnie przekazane zostaje uprawnionemu podmiotowi. W związku z tym to właśnie wierzyciel, posiadający w prowadzonym postępowaniu egzekucyjnym status wnioskodawcy, w pewnych sytuacjach ponosi względem dłużnika swoistą „odpowiedzialność” za naruszenia wywołane działaniami komornika, zwłaszcza w sytuacji uwzględnienia w całości skargi na jego czynności. Nie sposób bowiem, w takim wypadku, stosować reguły ustanowionej w art. 770 k.p.c. Prowadziłoby to do nieuzasadnionego obarczenia podmiotu, który w prawidłowy sposób podniósł wadliwość przeprowadzonych działań, nie tylko kosztami samego złożenia skargi, ale nadto tymi, poniesionymi przez stronę przeciwną. Tym samym, mimo prawidłowego rozstrzygnięcia zawartego w punkcie III sentencji zaskarżonego postanowienia, błędny było wskazanie przez Sąd I instancji jako podstawy przedmiotowej decyzji art. 770 k.p.c. Przepisami, które znajdowały zastosowanie w niniejszej sprawie winny bowiem być art. 98 § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i 13 § 2 k.p.c. oddalił zażalenie.

Z uwagi na charakter rozstrzygnięcia, jak również mając na uwadze brak jakichkolwiek kosztów powstałych po stronie dłużnika w toku postępowania zażaleniowego, brak było podstaw do zawierania w tym zakresie stosownego orzeczenia w sentencji postanowienia.